

Tekst | Patricia van der Beek Beeld | IJsselmonde / Architectuurfotograaf Rob van Esch

Duurzame gevels met individuele expressie

Appartementen met trapgevels. (Beeld: Architectuurfotograaf Rob van Esch)

Comfortabele appartementen met in het oog springende trapgevels en ruime balkons. Gevarieerde vierlaagse waterwoningen, met een eigen parkeergarage in het souterrain. En riant villa's waar je in alle luxe geniet van de groene omgeving. Met project Kloppend Hart heeft Alphen aan den Rijn er een levendig en toekomstbestendig stukje stad bij. De gevels, waarvan het grootste deel tot stand is gekomen met keramische steenstrips, dragen hieraan hun steentje bij.

Kloppend Hart is het sluitstuk in de ontwikkeling van de wijk Kerk & Zanen in Alphen aan den Rijn. Het woongebied biedt ruimte aan 76 woningen, bestaande uit zestien villa's, twintig waterwoningen en veertig appartementen verdeeld over twee gebouwen. Duurzaamheid en comfort staan hoog in het vaandel. Met onder meer een aardwarmtepomp, zonnepanelen en hoogwaardige isolatie behalen de woningen een EPC-waarde van nul.

EIGEN UITSTRALING

Studio VVKH maakte het ontwerp voor Kloppend Hart. Binnen de contouren van het plangebied gaf zij vorm en inhoud aan de woningen. "Onze ontwerpvisie is met name geënt op het uitzicht op het Groene Hart", vertelt architect Ronald Knappers. "Dit leidde bij de appartementen tot ideaal georiënteerde, ruime terrassen, deels uitgevoerd in loggiestijl, deels als volledige buitenruimte. Door de compositie van terrassen en massa gaven we elk appartement een eigen uitstraling. De waterwoningen en villa's hebben dezelfde vormtaal en

individuele expressie, waarbij de waterwoningen een waar feestje zijn. Elke woning is anders, zowel qua gevelbeeld als qua indeling. Sommige zijn voorzien van een uitbouw, andere zijn uitgevoerd met een praktijkruimte. Of ze hebben een vergrote achterzijde en een vide op de eerste verdieping."

KERAMISCHE STEENSTRIPS

Het uitgangspunt bij het ontwerp van de gevels was dat ze opgebouwd werden uit een spouwmuur en traditioneel metselwerk. Dit bleek in de praktijk echter een lastige opgave. Directeur Ron Blom van BM van Houwelingen, het bouwbedrijf dat de woningen van Kloppend Hart realiseerde, licht toe: "Het aanbrengen van metselwerk is arbeidsintensief en vraagt vakmanschap. Het is in deze tijd van personeelschaarste heel lastig om over genoeg goede metselaars te beschikken. Als alternatief stelden we aan de architect voor om de appartementen en waterwoningen te voorzien van buitengevelisolatie, afgewerkt met keramische steenstrips. Wij hebben op dit gebied,

bij nieuwbouw- en renovatieprojecten, goede ervaringen met IJsselmonde. Zij is gespecialiseerd in het aanbrengen van buitengevelisolatiesystemen van Sto Isoned." Knappers voegt toe: "Dat was voor ons wel even slikken. Kloppend Hart is een typisch metselwerkproject waarbij de steen heel belangrijk is. We hadden zelfs al een steen voor ogen. Toch besloten we in het voorstel van de aannemer mee te gaan. Met name het milieuaspect gaf de doorslag. Bij de vervaardiging van steenstrips komt veel minder CO₂ vrij dan bij metselstenen."

VAN GOUDGEEL TOT OXIDEROOD

"Via IJsselmonde werden wij bij het project betrokken om mee te denken over de toe te passen keramische steenstrips", vertelt projectmanager Niels Kempen van Sto. "In samenspraak met de architect, de aannemer en IJsselmonde is gekozen voor een geëxtrudeerde strip in (DF) Duits formaat 240 x 52 x 14 mm uit onze StoBrick PO serie. Deze steenstrips worden bij ons zusterbedrijf in Duits-

land geproduceerd. Vervaardigd uit Westwalder klei zijn ze zeer sterk, waardoor ze relatief dun gerealiseerd kunnen worden. Bovendien heeft deze steenstrip een extreem lage wateropname. Dit bevordert het kleurbehoud en maakt de strips goed bestand tegen vorst." Uit de zes kleurens series van de StoBrick-collectie viel de keuze op vier kleuren uit uit de StoBrick PO serie: goudgeel, okergeel, carbon-grijs en oxiderood. Kempen: "Het buitengevelisolatiepakket waar deze steenstrips op aangebracht worden, is StoTherm Vario. Dit isolatiesysteem is opgebouwd uit een lijmlaag, een isolatiepakket en een cementhoudende mortelweefsel."

GEDEGEN VOORBEREIDING

Dat de gevels werden omgezet van spouwmuur met traditioneel metselwerk naar buitengevelisolatie met keramische steenstrips, had qua engineering nogal wat voeten in aarde. "Die engineering lag bij ons", zegt Jacco Oostenbrug van IJsselmonde. "We hadden onder meer te maken met verschillende isolatiediktes, variërend van 16 tot 25 centimeter. Die dikke isolatielaag was nodig om de duurzaamheidsambities te behalen. Een ander aandachtspunt betrof de individuele uitstraling van de gevels. Dat vereiste een gedegen voorbereiding, waarbij we heel scherp in beeld moesten hebben hoeveel steenstrips we van elke kleur nodig hadden. Gezien de schaarste in materialen en lange levertijden was later bijbestellen geen optie."

VAKWERK

"Onze grootste zorg was dat we steenstrips te kort zouden komen", vult Bas Boere van IJsselmonde aan. "Door de goede voorbereiding voorkwamen we dit en hielden we de voortgang in het werk. Een omstandigheid waar we minder invloed op hadden, was de wind. Die speelde ons met name parten bij de realisatie van de trapgevels. Qua planning moesten we rekening houden met

extra montagetijd, omdat we keramische steenstrips op locatie voegen." Knappers vult aan: "Het team van IJsselmonde heeft vakwerk geleverd. De steenstrips zitten er mooi op, veel strakker en met minder toleranties dan traditioneel metselwerk.

Tegelijkertijd zie je met het blote oog niet dat het steenstrips zijn. Ik ben zeer tevreden met het eindresultaat en overtuigd van de mogelijkheden van steenstrips. Zeker met het oog op duurzaamheid heeft deze gevelafwerking de toekomst."

Waterwoningen met individuele expressie.

'Je ziet met het blote oog niet dat het steenstrips zijn'

Kloppend Hart is het sluitstuk van de wijk Kerk & Zanen.